

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av huvudmannens och
rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning
av behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och
grundskola i Stenungsunds kommun och
Kopperskolan**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i Stenungsunds kommun och Kopperskolan avseende kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska huvudmäns och rektorers arbete för att se till att fler elever får undervisning av legitimerade och behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och den aktuella skolenheten?
2. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete i tre nivåer. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Stenungsunds kommun och Kopperskolan i följande utsträckning:

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att kartlägga och analysera lärarnas behörigheter så att rektorn också får en bild av möjligheten för befintlig personal att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett arbete för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att informera om möjligheter samt uppmuntra och stödja lärare och förskollärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 oktober 2026 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:12612) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och aktuell skolenhet. I det ingår hur rektorn och huvudmannen återkommande tar reda på nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare. Det gäller såväl behov av legitimerade lärare som behov av behöriga lärare i ämnen där lärare som är legitimerade men inte behöriga i ämnet, årskursen eller skolformen undervisar. Även möjligheterna att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal omfattas. Vidare ingår hur ansvarsfördelning och samverkan kring kartläggningsarbetet mellan huvudmannen och rektorn ser ut.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Kartläggning och analys av behov

Huvudmannen följer upp och analyserar både nuvarande och framtida behov av behöriga förskollärare och lärare inom organisationen, men huvudmannens kartläggning omfattar inte möjligheten att öka andelen behörig personal genom behörighetsgrundande utbildning. Eftersom huvudmannen bland annat har identifierat behov av att skapa tydlighet och samsyn kring de befattningar som används i kommunens grundskolor samt att bättre kunna möta personalens kompetensutvecklingsbehov har huvudmannen genomfört insatser för att stärka det strategiska arbetet med personal- och kompetensförsörjning. Detta innebär bland annat att huvudmannen på ett systematiskt sätt samlar in information om förskollärarnas och lärarnas legitimationer och behörigheter samt stämmer av uppgifterna med respektive skolenhets rektor. Huvudmannen stämmer även av uppgifterna med Skolverkets statistik över lärarlegitimationer och behörigheter i organisationen och analyserar de övergripande behoven i samverkan med Human Resources (HR) och grundskolans rektorer. Utöver det använder huvudmannen prognoser över elevunderlag och pensionsavgångar i sitt kartläggande arbete. Utifrån kartläggningen har huvudmannen identifierat att det finns lärare i förskoleklass som inte har behörighet att undervisa i årskurs 1–3, vilket huvudmannen bedömer är ett framtida behov. Kartläggningen visar även att det inom organisationen finns behov av behöriga lärare i ämnena slöjd, musik och bild. Trots att huvudmannen har identifierat behovet av att öka andelen behöriga förskollärare och lärare i vissa skolformer och ämnen, har huvudmannen inte kartlagt möjligheten att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning för befintliga lärare. Detta trots att uppföljningen av behörigheten visar att det finns lärare som under flera år har undervisat i ämnen som de saknar behörighet för.

Rektorn på Kopperskolan kartlägger inte nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare på ett systematiskt sätt. Visserligen samlar rektorn in uppgifter om lärarnas behörigheter i samband med tjänsteplaneringen inför kommande läsår och följer upp behörigheten kontinuerligt i medarbetarsamtal, men rektorn har inte rutiner för att ta reda på hur behörigheten ser ut hos de lärare som tillhör en annan skolenhet men undervisar elever vid Kopperskolan. Rektorn uppger att det först i samband med Skolinspektionens granskning kom till rektorns kännedom att vissa av dessa lärare inte har behörighet i ämnen de

undervisar i. På skolenheten är andelen elever som läser svenska som andraspråk bland de högsta i kommunen. Rektorn har identifierat att det finns behov av lärare i svenska som andraspråk och att det är svårt att rekrytera behöriga lärare i ämnet. Även om rektorn skaffar sig en bild av hur behovet av behöriga lärare och förskollärare ser ut vid skolenheten beaktas de framtida behoven i liten utsträckning. Trots att rektorn har kännedom om föräldraledigheter och hur dessa påverkar behovet av behöriga lärare, samt att det finns lärare som under flera år har undervisat i ämnen som de saknar behörighet för, har rektorn inte kartlagt möjligheten att öka lärarnas behörighet genom behörighetsgrundande utbildning.

Arbetsfördelning och samverkan

Huvudmannen och rektorerna bedriver ett gemensamt arbete med att kartlägga och analysera behov av behöriga förskollärare och lärare, men ansvarsfördelningen är otydlig. Huvudmannen ser till att det finns uppgifter avseende lärarnas legitimationer och behörigheter i de övergripande personalsystemen som rektorerna har tillgång till när de kartlägger och analyserar behoven av behöriga lärare på sina skolenheter. När huvudmannen och rektorerna diskuterar behoven på en övergripande nivå använder de också prognoser om elevantal och pensionsavgångar. Det är dock inte tydligt för rektorerna om huvudmannen hanterar underlaget utifrån syftet att öka andelen behöriga lärare i organisationen, även om huvudmannen till följd av analysen exempelvis initierar kontakt med lärosäten för att tillgodose vissa kompetensutvecklingsbehov.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att kartlägga och analysera lärarnas behörigheter så att rektorn också får en bild av möjligheten för befintlig personal att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att den kartläggning och analys av behöriga lärare och förskollärare som rektorn gör inte ger en fullständig bild av nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare. Arbetet omfattar inte heller en analys av möjligheterna för redan anställd personal att öka sin behörighet genom behörighetsgrundande utbildning. Det innebär en risk att rektorn går miste om möjligheten att genom utbildning öka andelen undervisning som bedrivs av behöriga lärare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar arbetet med att kartlägga behovet av behöriga förskollärare och lärare. Även lärare som undervisar skolenhetens elever på en annan skolenhet behöver ingå i kartläggningen. Rektorns kartläggning av behöriga lärare bör i högre grad ha ett framtidsperspektiv och analyseras, eftersom det finns lärare som återkommande undervisar i ämnen de saknar behörighet för. Kartläggningen bör också omfatta möjligheten för befintlig personal att delta i behörighetsgrundande utbildning. Även huvudmannens kartläggning bör inkludera möjligheten att öka andelen behöriga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning för redan anställd personal.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning. I det ingår hur huvudmannen och rektorn utifrån identifierade behov arbetar med insatser för att öka behörigheten bland befintlig undervisande personal. Arbetet med att informera personal om möjligheterna till behörighetsgrundande utbildning, uppmuntra dem och ge stöd för att kunna delta i behörighetsgrundande utbildning ingår också. Vidare bedöms hur huvudmannen och rektorn planerar och följer upp deltagande i behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Insatser och stöd till utbildning

Huvudmannen bedriver inte ett aktivt arbete för att informera om, uppmuntra till eller ge stöd till behörighetsgrundande utbildning inom organisationen. Huvudmannen genomför visserligen kompetensutvecklande insatser utifrån identifierade behov, men dessa är inte behörighetsgrundande utbildningar. Exempelvis anordnar huvudmannen kompetenshöjande utbildningar inom både ämnena svenska som andraspråk och matematik. Det pågår inga insatser i nuläget för att öka andelen behöriga lärare i exempelvis ämnena svenska som andraspråk, bild, musik och spanska, trots att huvudmannen har identifierat ett behov

av att öka behörigheten inom organisationen i dessa ämnen. Rektorerna har uppdraget att informera lärarna om deras möjlighet att delta i behörighetsgrundande utbildning samt skapa förutsättningar för deltagandet. Det har dock hänt att huvudmannen, utifrån identifierat behov, vid något enstaka tillfälle givit specifik information. Ett exempel på detta är att huvudmannen informerat personal i fritidshemmet om möjligheten att vidareutbilda sig genom arbetsintegrerad lärarutbildning. Även om huvudmannen genom statsbidrag erbjuder kompensation för kurslitteratur och resor till lärosäten samt viss tid för studier är informationen om det generella stödet inte fullt ut förankrad på skolenhetsnivå.

Rektorn på Kopperskolan arbetar inte strategiskt med att informera, uppmuntra och ge stöd till lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. Trots att rektorn under flera år har uppmärksammat behovet av behöriga lärare i ämnena engelska och slöjd har rektorn inte genomfört några insatser. Visserligen informerar rektorn ibland om möjligheten att studera genom Lärarlyftet, men det är inte tydligt för alla lärare hur de ska gå tillväga för att delta i behörighetsgrundande utbildning eller hur det praktiskt ska kunna genomföras när lärarna samtidigt arbetar. Rektorn ger dock stöd till lärare som på eget initiativ deltar i behörighetsgrundande utbildning och skapar vissa tidsmässiga förutsättningar för detta, exempelvis genom att möjliggöra att delar av studierna kan genomföras på arbetsplatsförlagd tid.

Planering och uppföljning av utbildningsinsatser

Huvudmannen planerar och följer upp statsfinansierade utbildningsinsatser men rektorns uppföljning är begränsad. I de fall då lärare har deltagit i behörighetsgrundande utbildning och där huvudmannen ansökt om statsbidrag, exempelvis i svenska som andraspråk, har huvudmannen följt upp insatserna. Huvudmannen har också, tillsammans med lärosäten, planerat för att personal ska kunna delta i arbetsintegrerad lärarutbildning. När det gäller andra utbildningsinsatser som huvudmannen ansvarar för, exempelvis lärare som deltar i kurser och utbildningar som leder till speciallärar- eller specialpedagogexamen samt kompetenshöjande kurser inom matematikinlärning och läs- och skrivinlärning för förskollärare i förskoleklass, följer huvudmannen upp dessa i rektorsgruppen. Rektorn på Kopperskolan har inte planerat för lärares deltagande i behörighetsgrundande utbildningar. Det finns lärare som på eget initiativ planerar och deltar i utbildningar för att öka sin behörighet även om de efter avslutade studier inte ansöker om utökad lärarlegitimation. Rektorn följer inte upp dessa studier kontinuerligt, men rektorn får information om när kurserna är avklarade. Sammantaget bedriver huvudmannen ett arbete med att planera och följa upp de utbildningsinsatser som huvudmannen ansvarar för. Rektorn har däremot

inte genomfört några utbildningsinsatser på skolenhetsnivå för att öka lärarnas behörighet, och därmed har det inte heller skett någon planering eller uppföljning av sådana insatser.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att informera om möjligheter samt uppmuntra och stödja förskollärare och lärare och att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att varken huvudmannen eller rektorn arbetar aktivt med att informera, uppmuntra eller ge stöd till förskollärare och lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. Lärarna får i begränsad utsträckning information om hur de kan gå tillväga för att öka sin behörighet och vilket stöd de kan få vid deltagande i behörighetsgrundande utbildning. Det medför en risk att förskollärare och lärare inte utbildar sig i den grad som skulle vara möjligt och i förlängningen att elever inte får undervisning av legitimerade och behöriga lärare och förskollärare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen och rektorn utvecklar ett systematiskt arbete med att informera, uppmuntra till och ge förskollärare och lärare förutsättningar att delta i behörighetsgrundande utbildning. Det är också viktigt att utbildningsinsatserna som genomförs planeras och följs upp.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Lundquist

Beslutsfattare
Signerat av: Malin Lundkvist

X Camilla Adler

Föredragande
Signerat av: Camilla Adler

I handläggningen av ärendet har även utredare Sara Algulin deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

2 kap. 8–10, 13, 16–21, 34 a §§

4 kap. 3–4 §§

Förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

2 kap. 2–7 b, 35, 44–53 §§

3 kap.

4 kap. 4 §

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Kopperskolan och Stenungsunds kommun den 23 och 24 februari 2026. Besöket genomfördes av utredarna Camilla Adler och Sara Algulin.

Kopperskolan omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6 samt fritidshem. Granskningen omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. Det går cirka 300 elever på skolenheten. Skolenheten leds av en rektor och en biträdande rektor. Skolverkets statistik visar att år 2025 är det 69,0 procent av lärarna (heltidstjänster) som är legitimerade och undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i. Av de dokument som Skolinspektionen har tagit del av i samband med granskningen framgår att på Kopperskolan är 23 av 25 lärare legitimerade förskollärare eller lärare. Tretton av dessa undervisar i ämnen, årskurser eller skolform som de inte är behöriga i. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolenheten är det ingen lärare som går behörighetsgrundande utbildning.

Stenungsunds kommun ansvarar för tretton grundskoleenheter, varav Kopperskolan är en. Skolverkets statistik visar att år 2025 varierar andelen legitimerade lärare (heltidstjänster) i grundskolan som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i mellan 69,0 procent och 94,5 procent vid kommunens skolenheter.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En intervju med lärare
- En intervju med rektorn
- En intervju med representanter för huvudmannen
- En intervju med ett urval av rektorer inom huvudmannens organisation
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Statistik från Skolverket.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän och skolenheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras hösten 2026.